

Маніторынг беларускага бізнесу за мяжою

Хваля 1

АВВА

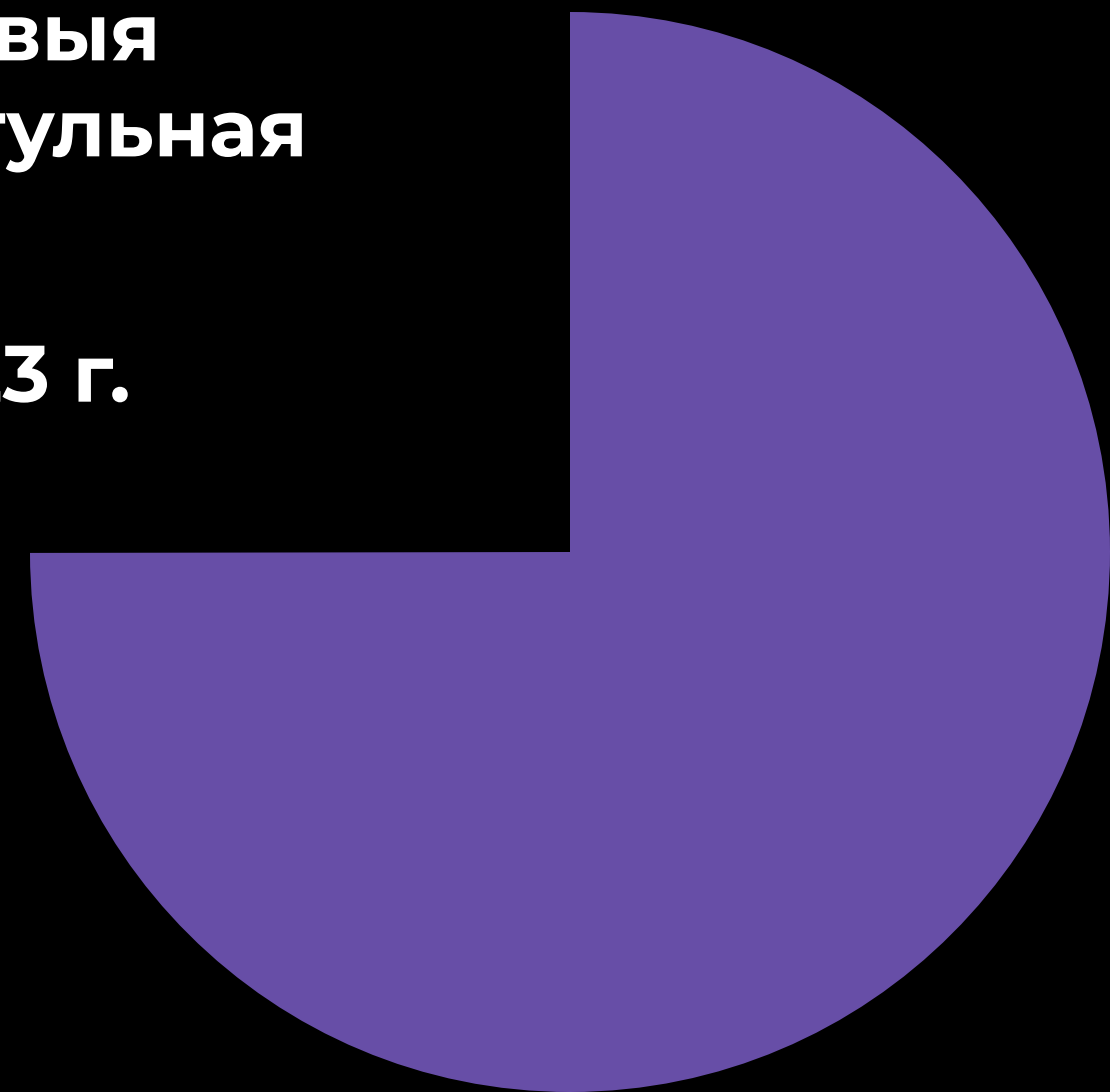

ЦЭНТР НОВЫХ ІДЭЙ

Як атрыманы дадзеныя

- Анкетнае апытанне (анлайн) 102 прадпрымальнікаў і прадпрымальніц з Беларусі, якія вядуць бізнес у краінах ЕЗ. Рэкрут праз каналы АВВА і партнёраў
- Фокус-група і факусаванае інтэрв'ю на тэму «Фінансавыя патрэбы беларускіх прадпрымальнікаў за мяжой». Агульная колькасць удзельнікаў – 5 чалавек

Перыяд збору дадзеных: 27 верасня–17 кастрычніка 2023 г.

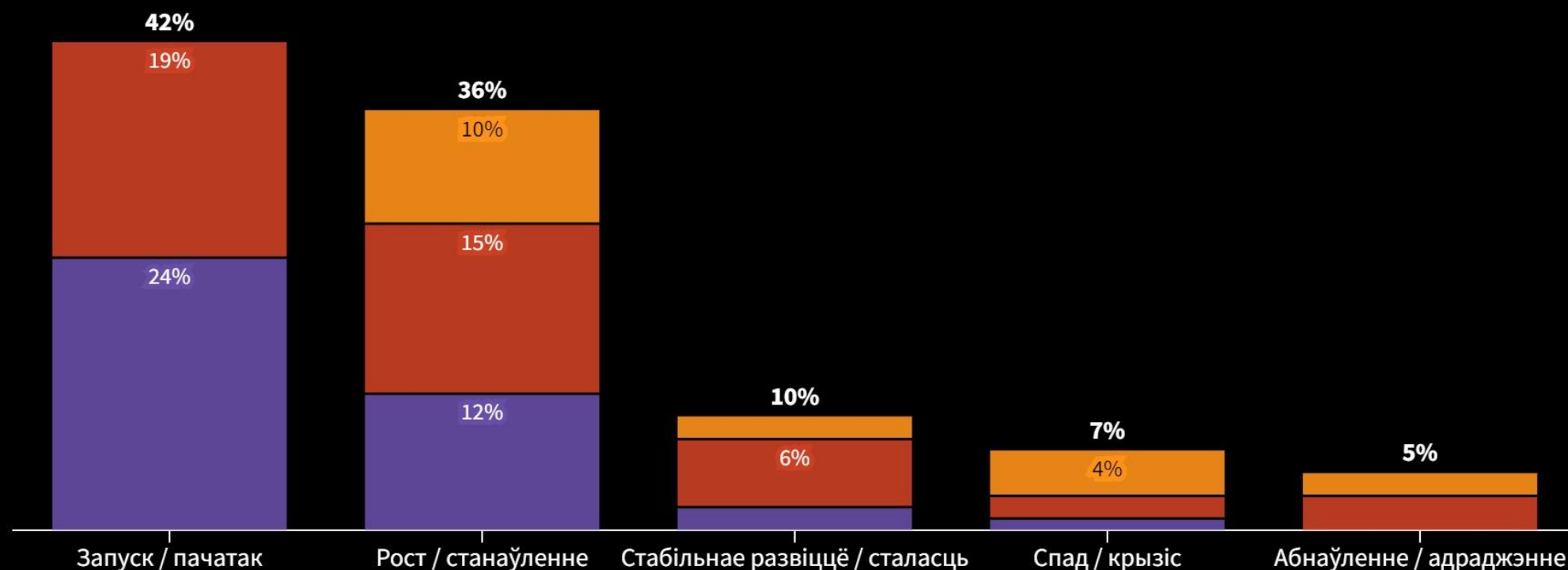
Партрэт удзельнікаў даследвання

Даследаванне ахапіла сукупнасць мікра-, малых і сярэдніх прадпрыемстваў (заснаваных грамадзянамі Беларусі), якія знаходзяцца на этапе запуску або станаўлення на рынку краін ЕЗ.

Як бы Вы ахарактарызавалі цяперашні этап развіцця вашага бізнесу ў Еўразвязе?

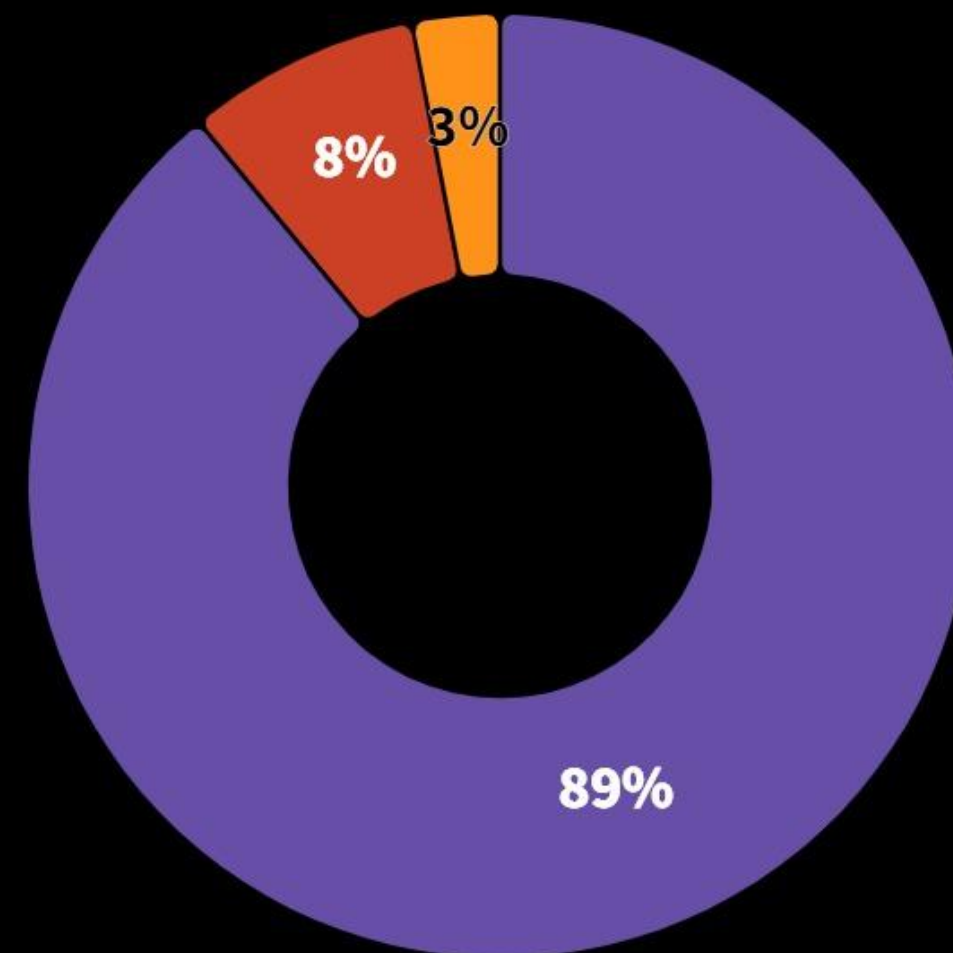
Як доўга Ваш бізнес/самазанятасць знаходзіцца за межамі Беларусі?

■ да 1 года (38% у выбацы) ■ ад 1 да 3 гадоў (44%) ■ 3 гады і больш (18%)

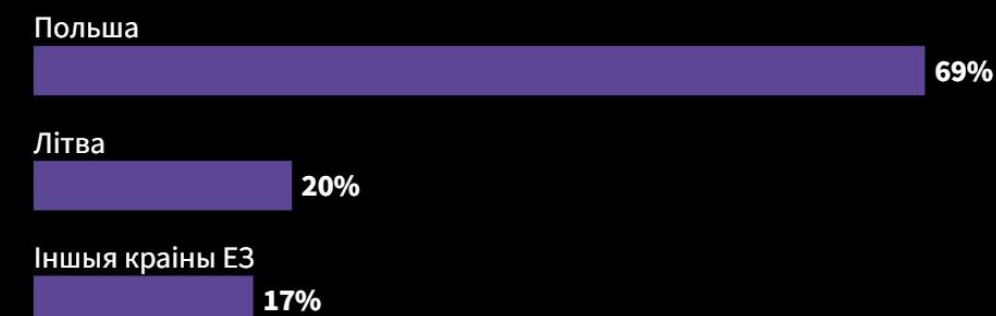

Памер прадпрыемстваў

- Мікрапрадпрыемствы (0-9 супрацоўнікаў)
- Малыя прадпрыемствы (10-49 супрацоўнікаў)
- Прадпрыемствы сярэдняга памеру (50-249 супрацоўнікаў)

Краіны рэгістрацыі бізнесу (у т.л. запланаванага)

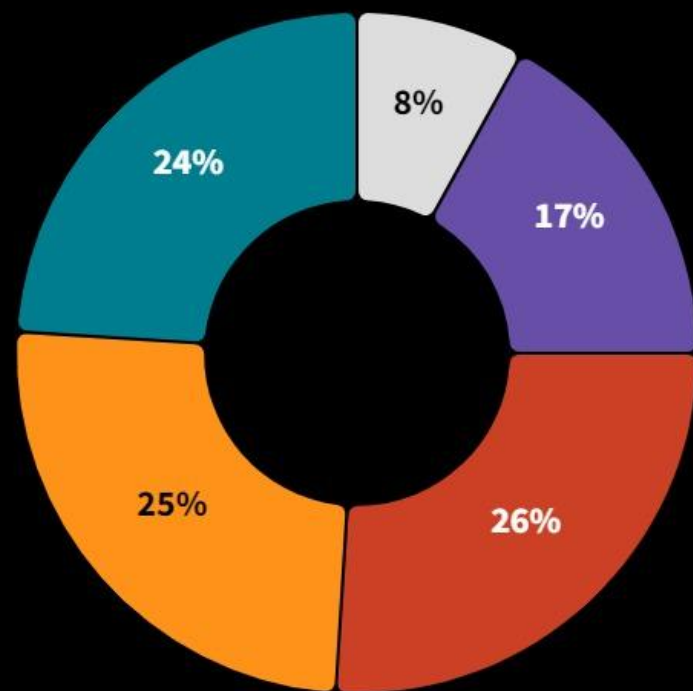
* Сума перавышае 100%, бо 5 рэспандэнтаў адзначылі больш за адну краіну

Для 43% рэспандэнтаў бізнес быў менавіта рэлакаваны з Беларусі, астатнія пачалі ці пачынаюць дзейнасць з нуля.

Беларускае паходжанне не толькі ва ўладальнікаў бізнесу. У 93 % тых, хто працуе не адзін, прынамсі палова супрацоўнікаў – таксама беларусы.

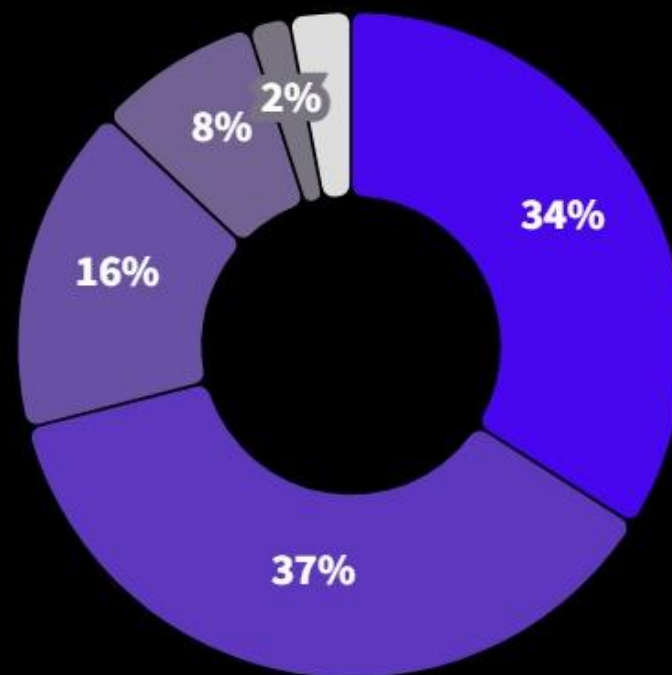
Як бізнес у ЕЗ звязаны з досведам у Беларусі

- Плануюць пачаць новы бізнес за межамі Беларусі
- Вядуць бізнес за межамі Беларусі, аднак частка бізнесу застаецца ў краіне
- Вядуць бізнес за межамі Беларусі, які цалкам перавезлі з краіны
- Вядуць бізнес за межамі Беларусі, але ніколі не вялі яго ў краіне
- Вядуць бізнес за межамі Беларусі, адрозны ад таго, які вялі ў краіне

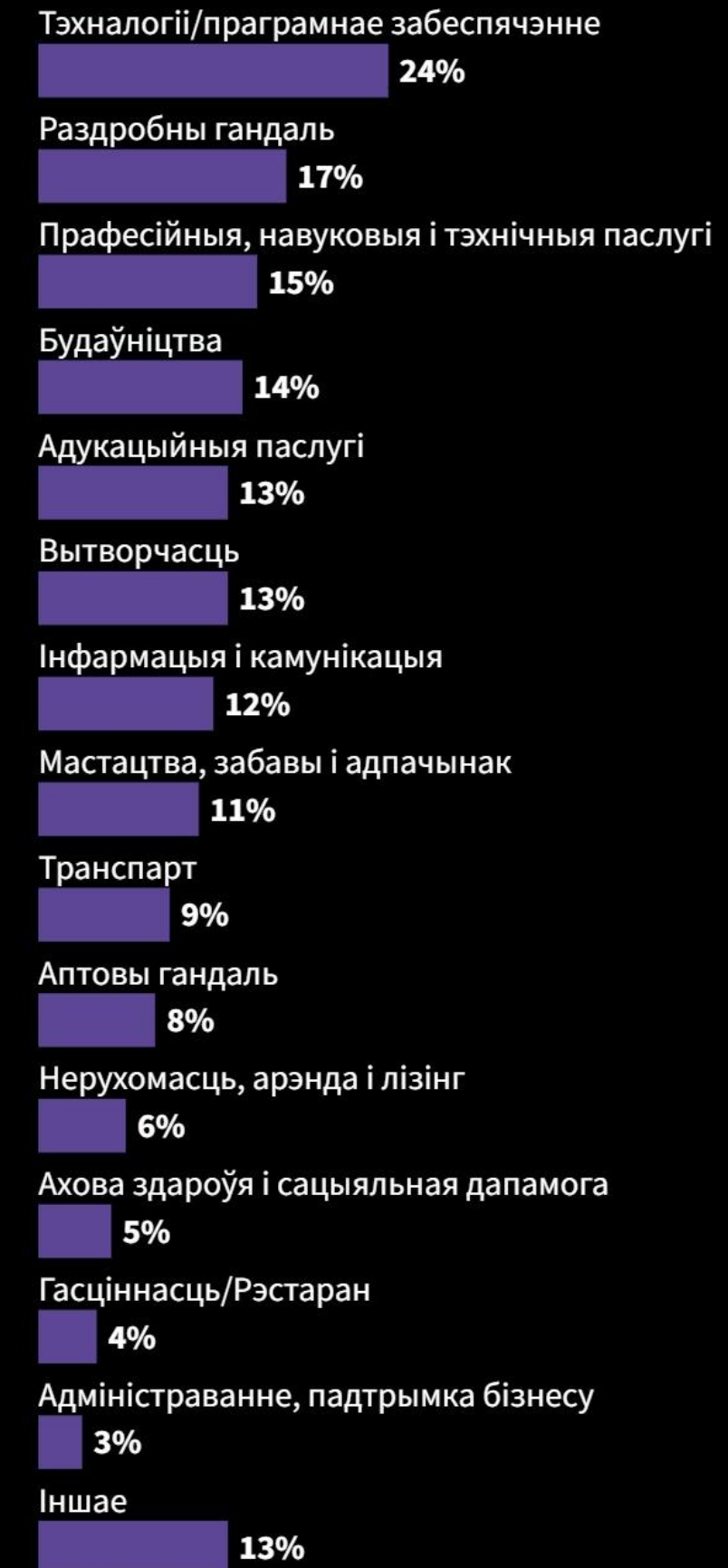

Як шмат беларусаў сярод супрацоўнікаў

- Працуюць адзін/адна (няма супрацоўнікаў)
- Усе або амаль усе
- Прыкладна 50/50
- Большая частка
- Меншая частка
- Такіх (амаль) няма

Галіны

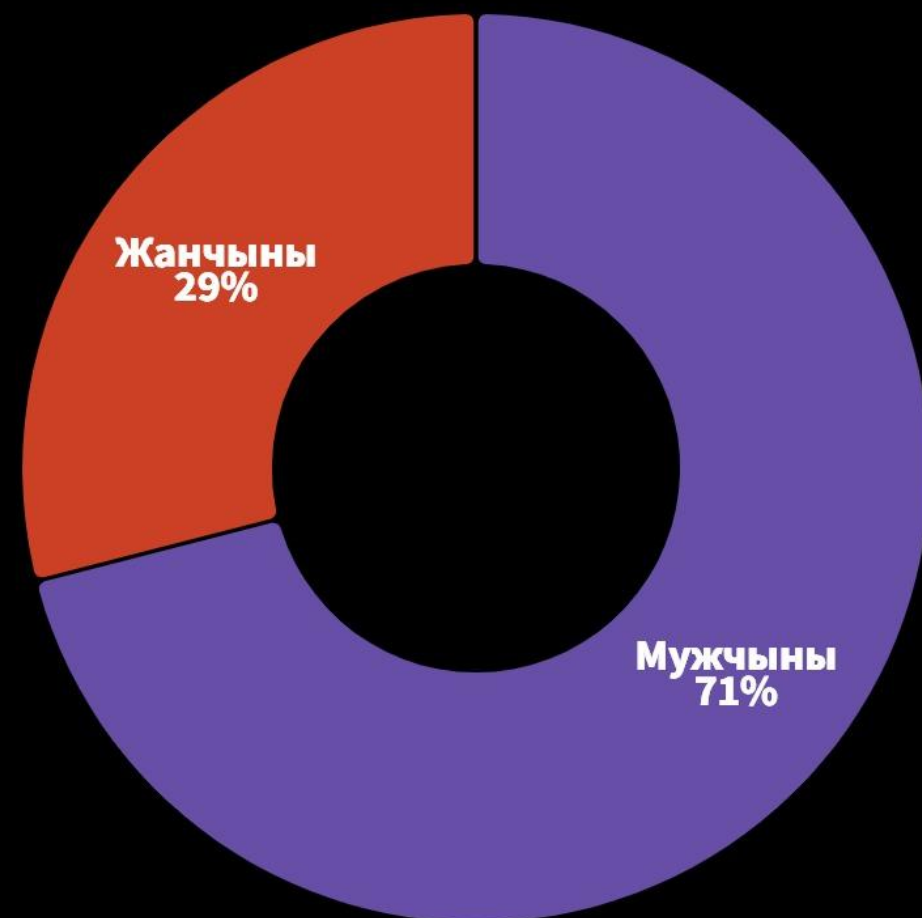

* Сума перавышае 100%, бо можна было абраць некалькі варыянтаў

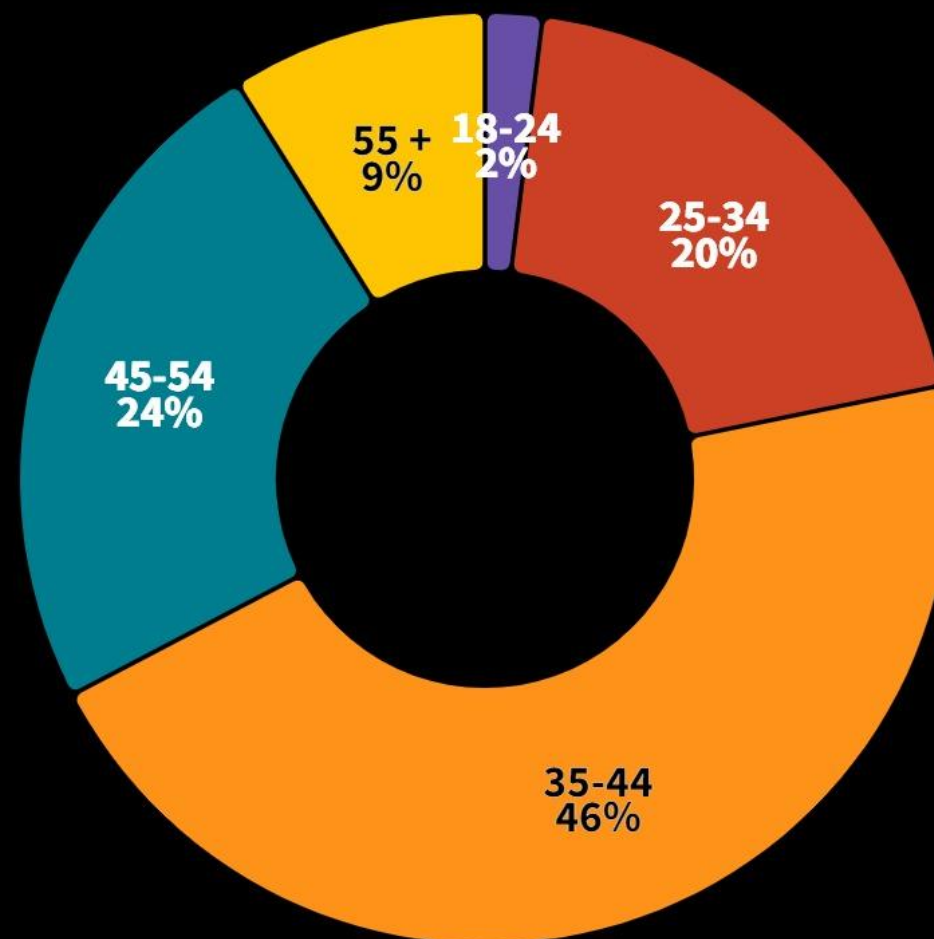
Партрэт удзельнікаў даследвання

На пытанні анкеты адказвалі менавіта ўладальнікі бізнесу (91%) - людзі пераважна ва ўзросце да 54 гадоў, з вышэйшай адукацыяй. Жанчын заўважна менш за мужчын.

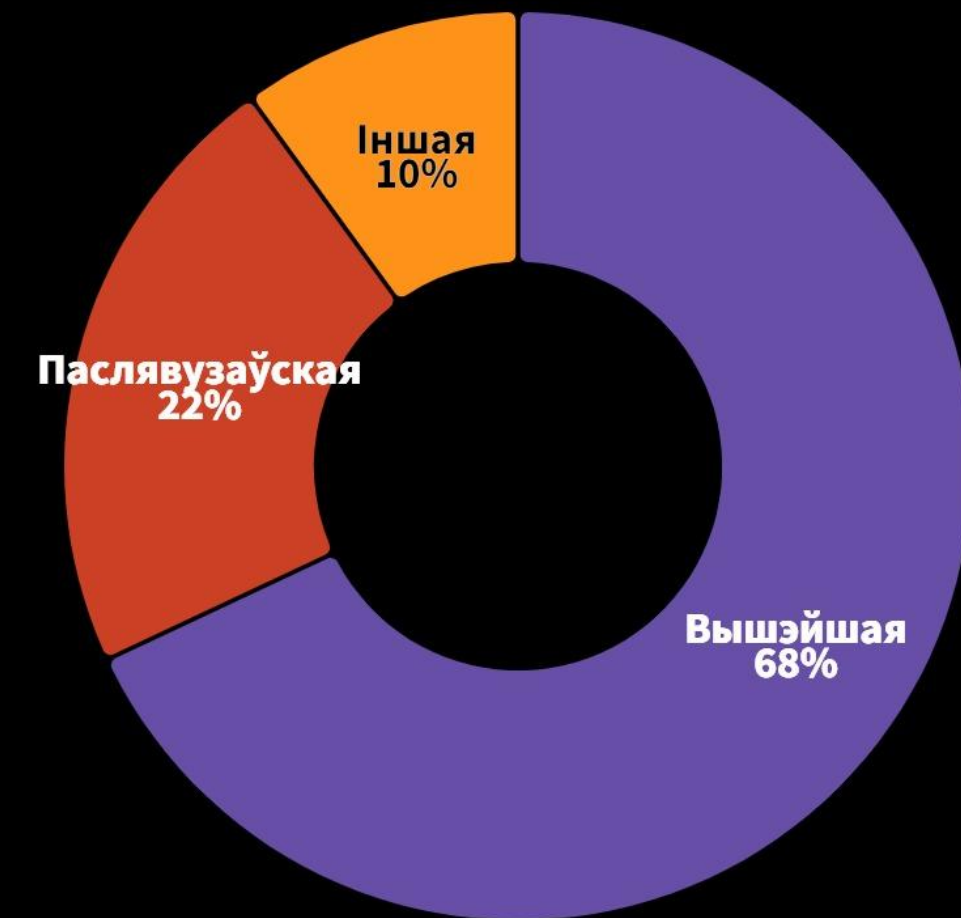
Гендар

Узрост

Адукацыя

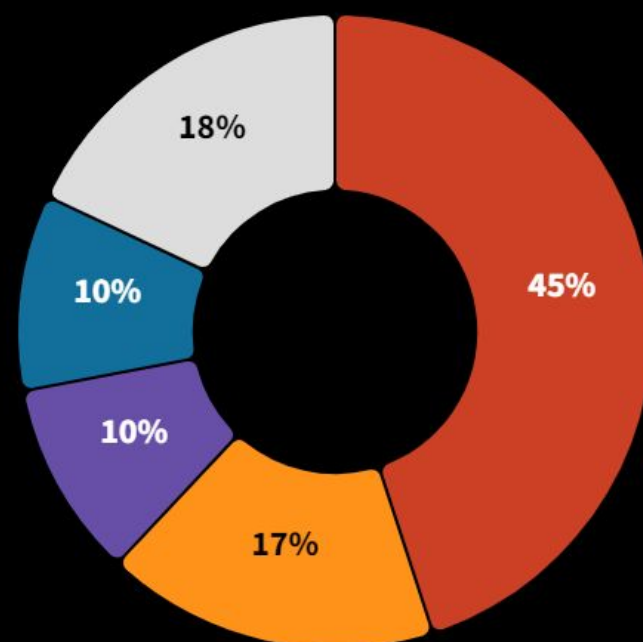

Актуальны стан спраў (III кв. 2023)

Трэці квартал 2023-га года быў для дасягнутай сукупнасці прадпрымальнікаў у цэлым пазітыўным. Найбольш паспяхова развіваліся прадукт і каманда.

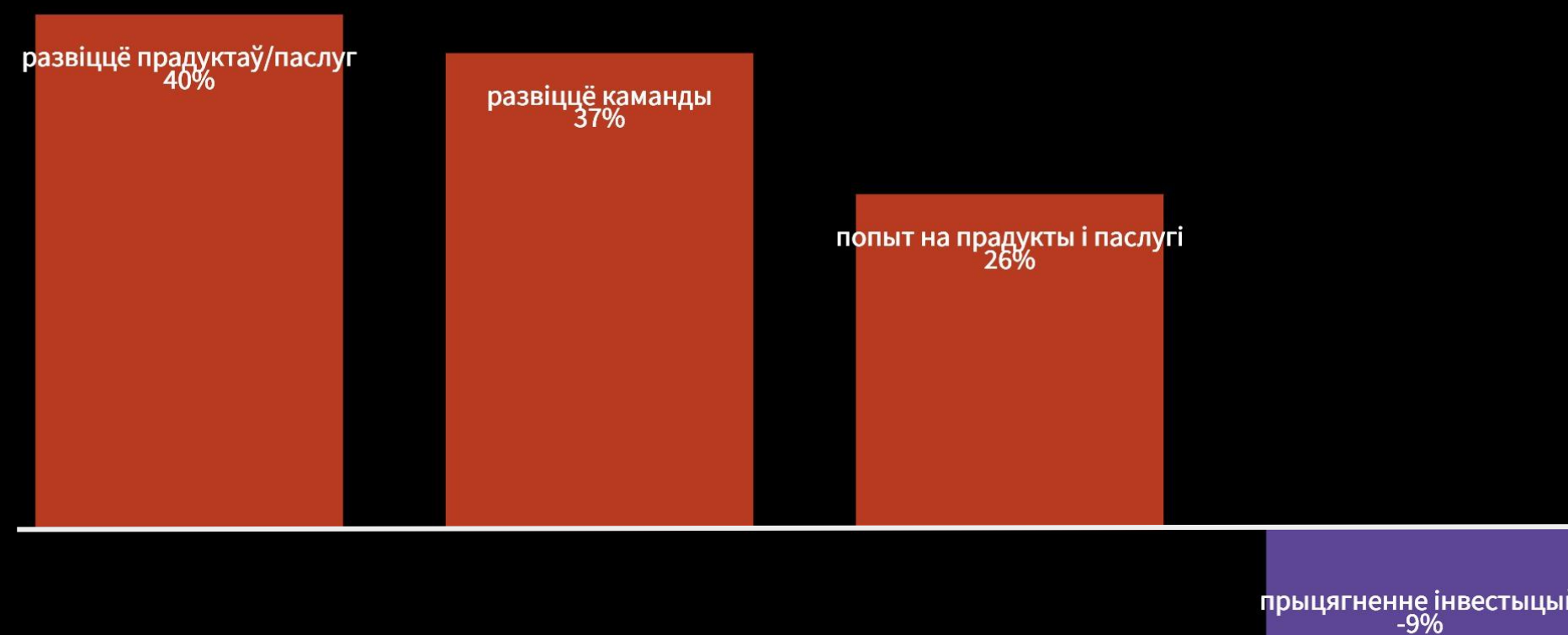
Увогуле, як Вы ацэньваеце вынікі Вашага бізнесу ў апошнім квартале (3 кв. 2023) у параўнанні з папярэднім (2 кв. 2023)?

- Паляпшэнне
- Без зменаў, пры гэтым бягучая стратэгія - рост/захаванне
- Пагаршэнне
- Без зменаў, пры гэтым бягучая стратэгія - выжыванне
- Цяжка адказаць / не магу параўнаць

Як бы Вы ацанілі ... у мінулым квартале ў параўнанні з папярэднім кварталам?

Паказана розніца паміж доляй адказаў "лепш у апошнім квартале, чым у папярэднім" і долей адказаў "горш, чым у папярэднім"

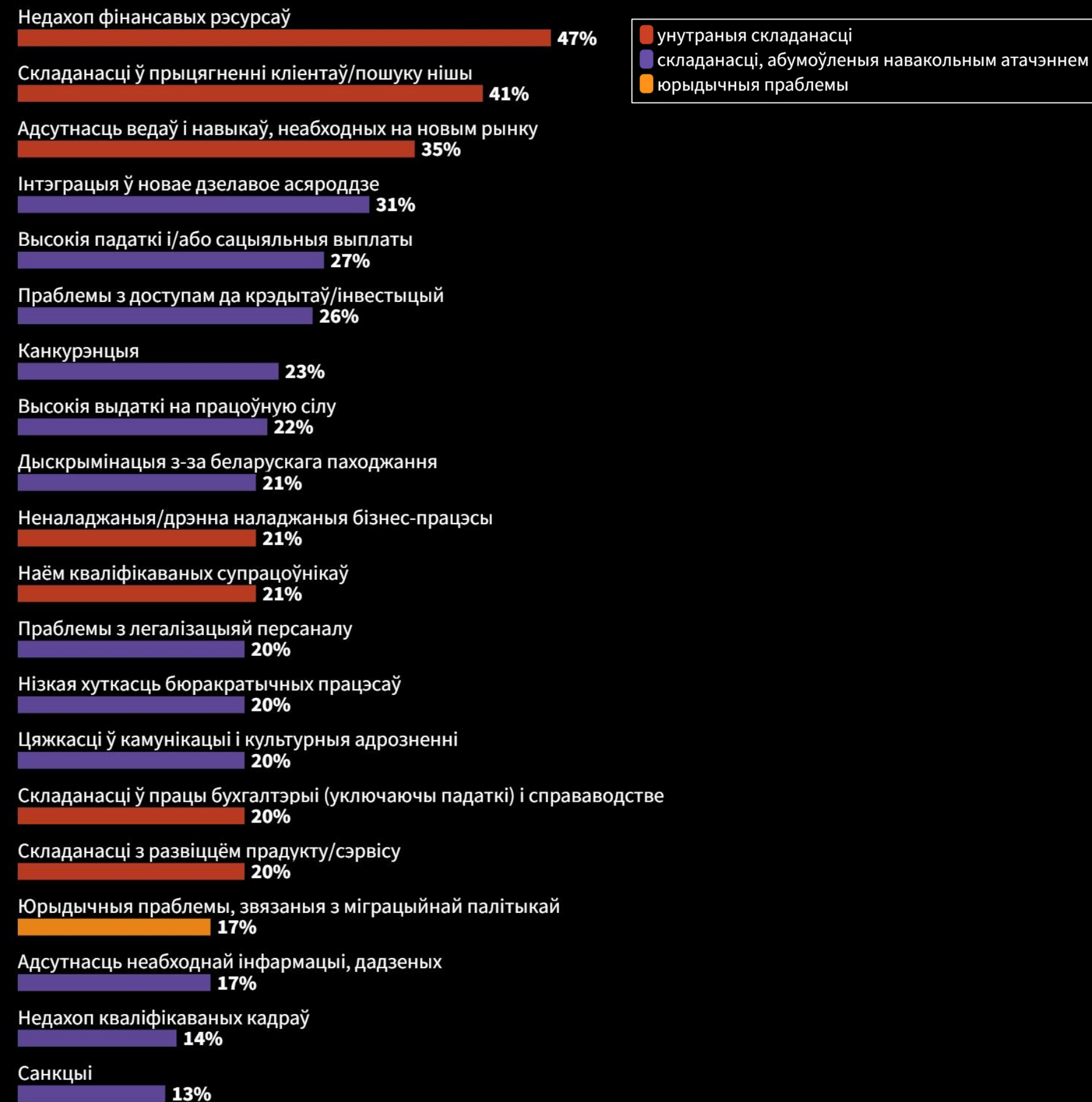

Актуальны стан спраў (III кв. 2023)

Найбольш распаўсюджаныя праблемы, з якімі беларускія прадпрыемальнікі сутыкнуліся, развіваючы свой бізнес у ЕЗ у трэцім квартале 2023-га года: недахоп фінансавых рэсурсаў; складанасці ў прыцягненні кліентаў/пошуку нішы; адсутнасць ведаў і навыкаў, неабходных на новым рынку; інтэграцыя ў новае дзелавое асяроддзе; высокія падаткі і/ці сацыяльныя выплаты.

20 найбольш распаўсюджаных праблем вядзення бізнесу (3 кв. 2023)

Спіс складзены з адказаў на тры пытанні. Можна было абраць некалькі варыянтаў

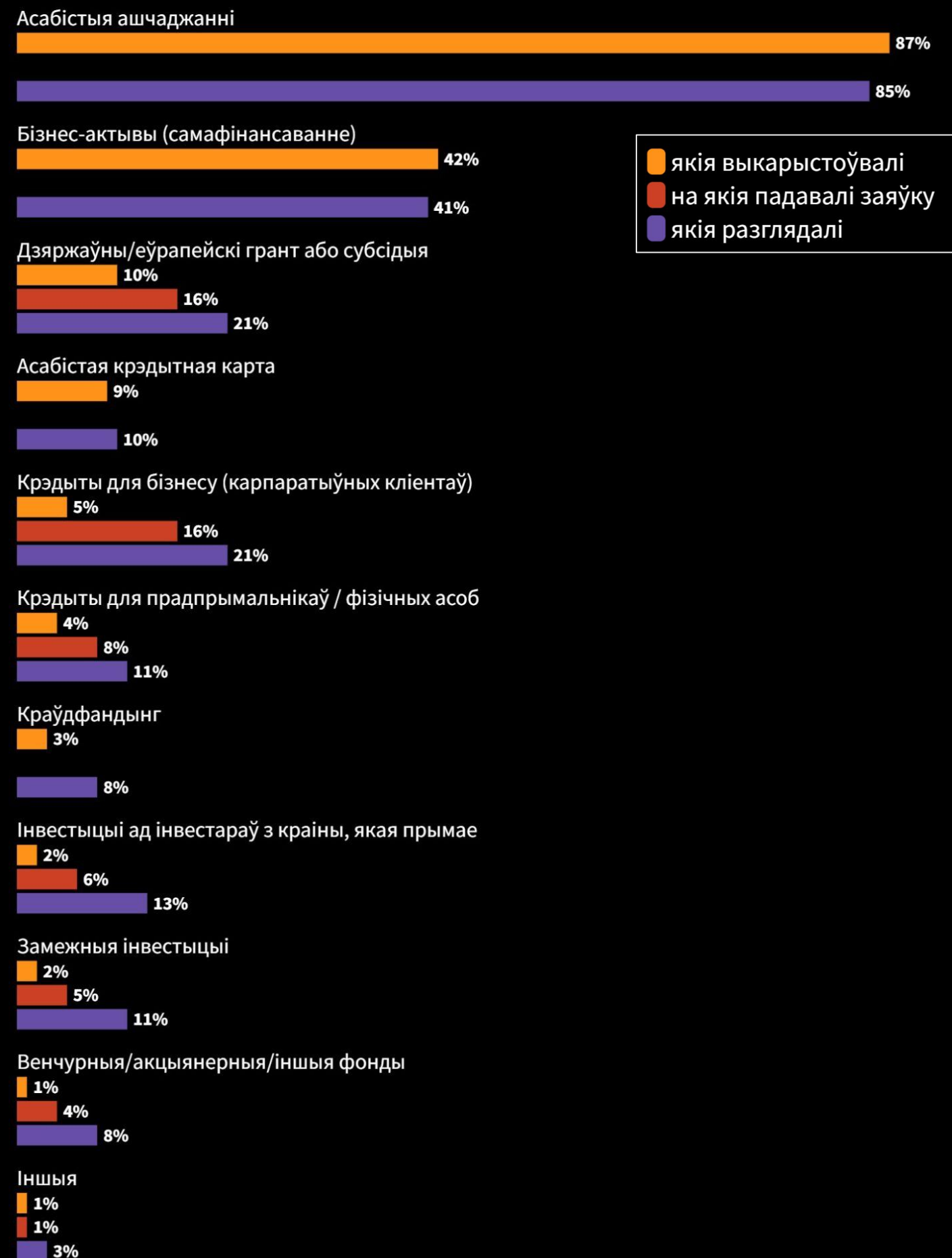
Вонкавае фінансаванне

У першую чаргу беларускія прадпрымальнікі дасягнутай сукупнасці развіваюць бізнес у ЕЗ на асабістыя назапленні і даход ад прадпрымальніцтва.

За апошнія тры гады 38 % звярталіся па вонкавае фінансаванне, 22 % атрымалі яго. Часцей за ўсё гэта быў грант ці субсідыя.

У 74 % рэспандэнтаў ёсць запыт на вонкавае фінансаванне. У большасці выпадкаў ён абмяжоўваецца памерам да €50 тыс.

Фінансавыя крыніцы за апошнія тры гады

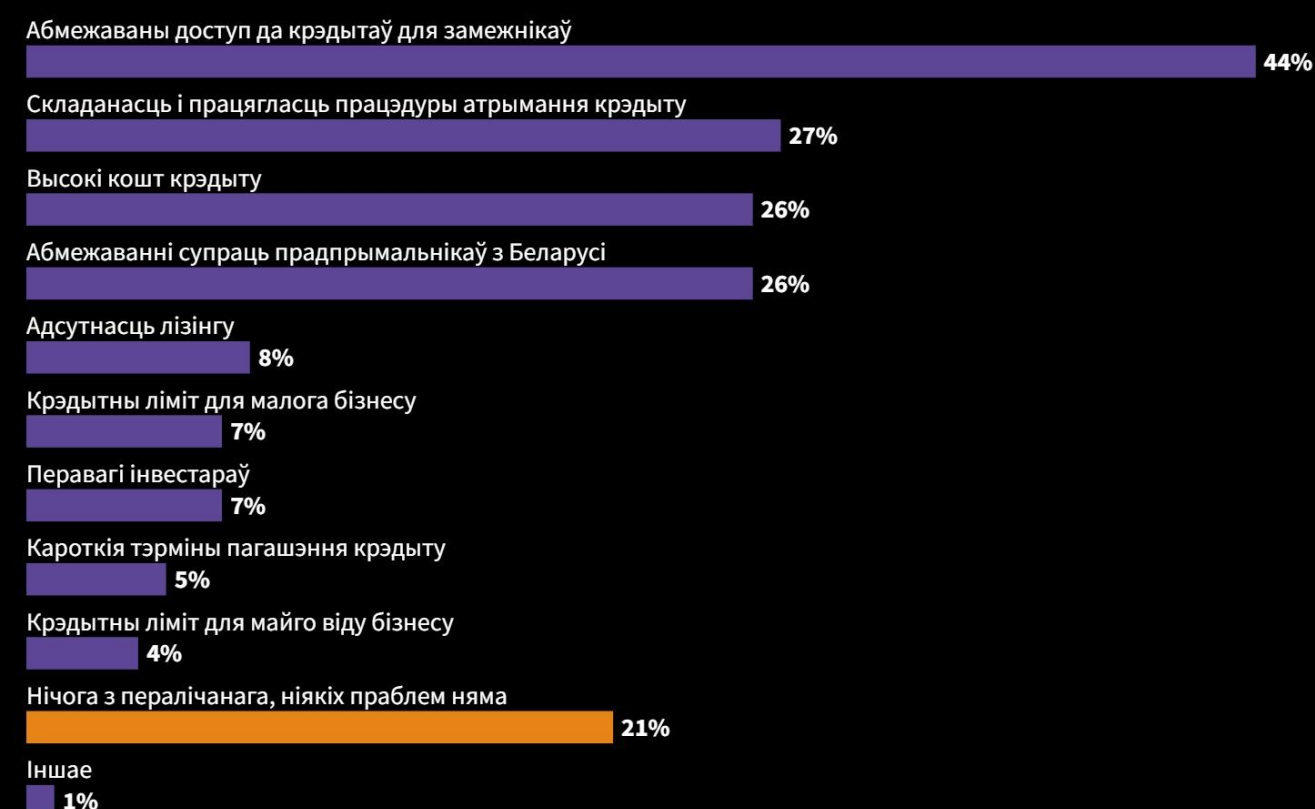

Вонкавае фінансаванне

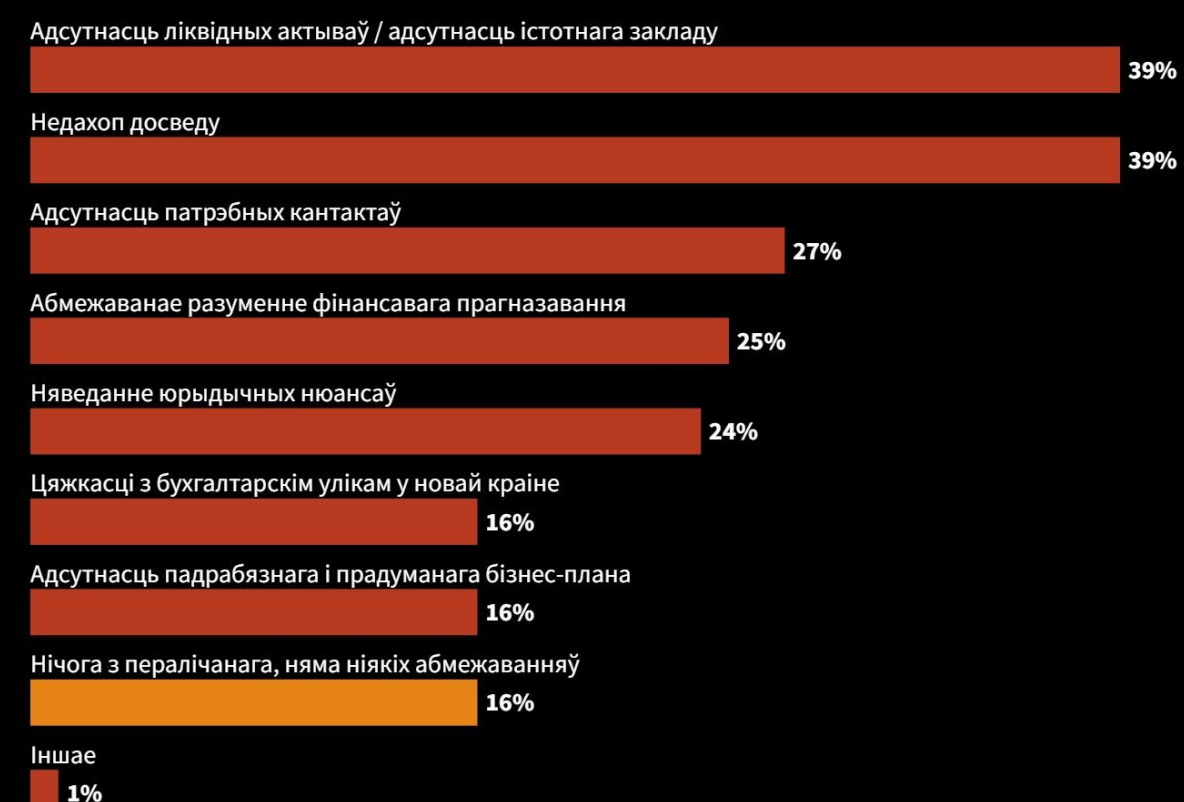
Асноўныя бар'еры на шляху атрымання фінансавання ў ЕЗ для беларускіх прадпрымальных: абмежаваны доступ да крэдытаў для замежнікаў, адсутнасць ліквідных актываў і/ці істотнага закладу і недахоп досведу.

Якія з пералічаных праблем фінансавага рынку актуальныя для Вас сёння?

Адказалі: 73 чалавекі

Ці ёсць нейкія абмежаванні ўнутры Вашай кампаніі, якія перашкаджаюць прыцягненню фінансавання для Вашага бізнесу?

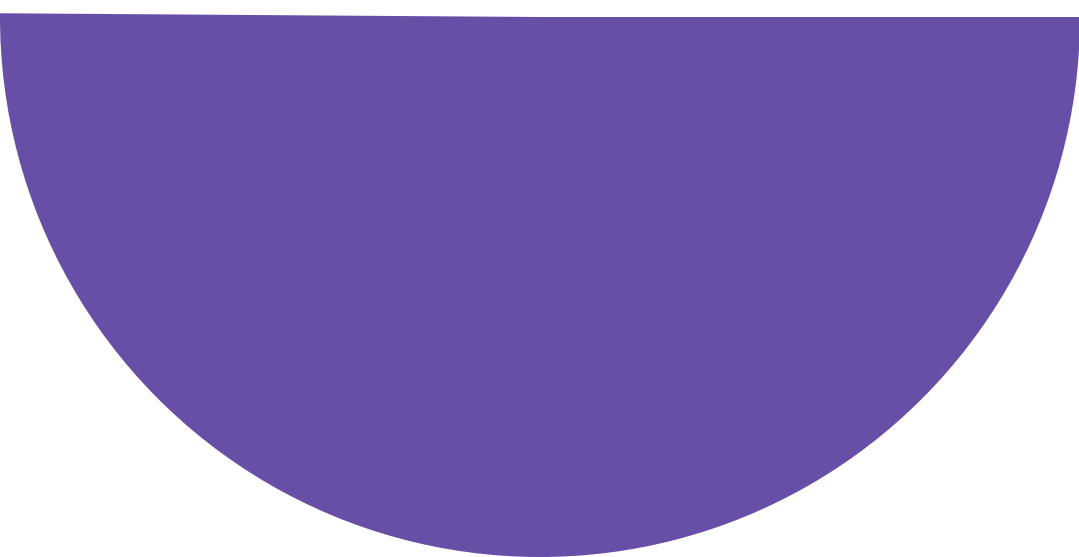
Адказалі: 75 чалавек

Калі цяперашняя палітычная і эканамічная сітуацыя ў Беларусі зменіцца ў лепшы бок, ці плануеце Вы вярнуцца самі і/ці вярнуць Ваш бізнес поўнасцю або часткова ў краіну?

Можна абраць некалькі варыянтаў адказу

**Не маглі
не
спытаць**

Сачыце за праектам тут:

Старонка на сайце АВВА:

www.abbabusiness.org/monitoring

АВВА ў Telegram: t.me/abbabusiness

CASE: www.case-research.eu

CNI: www.newideas.center

АВВА

ЦЭНТР НОВЫХ ІДЭЙ ⚡